رهنما

آستان قدس رضوی

۵۸

مسافر و احکام او

محمدحسین فلاح زاده

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۵۸ (مسافر و احکام او)

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۵۸ (مسافر و احکام او)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : مسافر و احکام او/ گردآورنده[آستان قدس رضوی]، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۵۸.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۵۴-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : فقه جعفری -- رساله عملیه

موضوع : مسافرت -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : مسافرت (فقه)

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : BP۱۸۳/۹/م۴۸۲۴ ۱۳۹۱

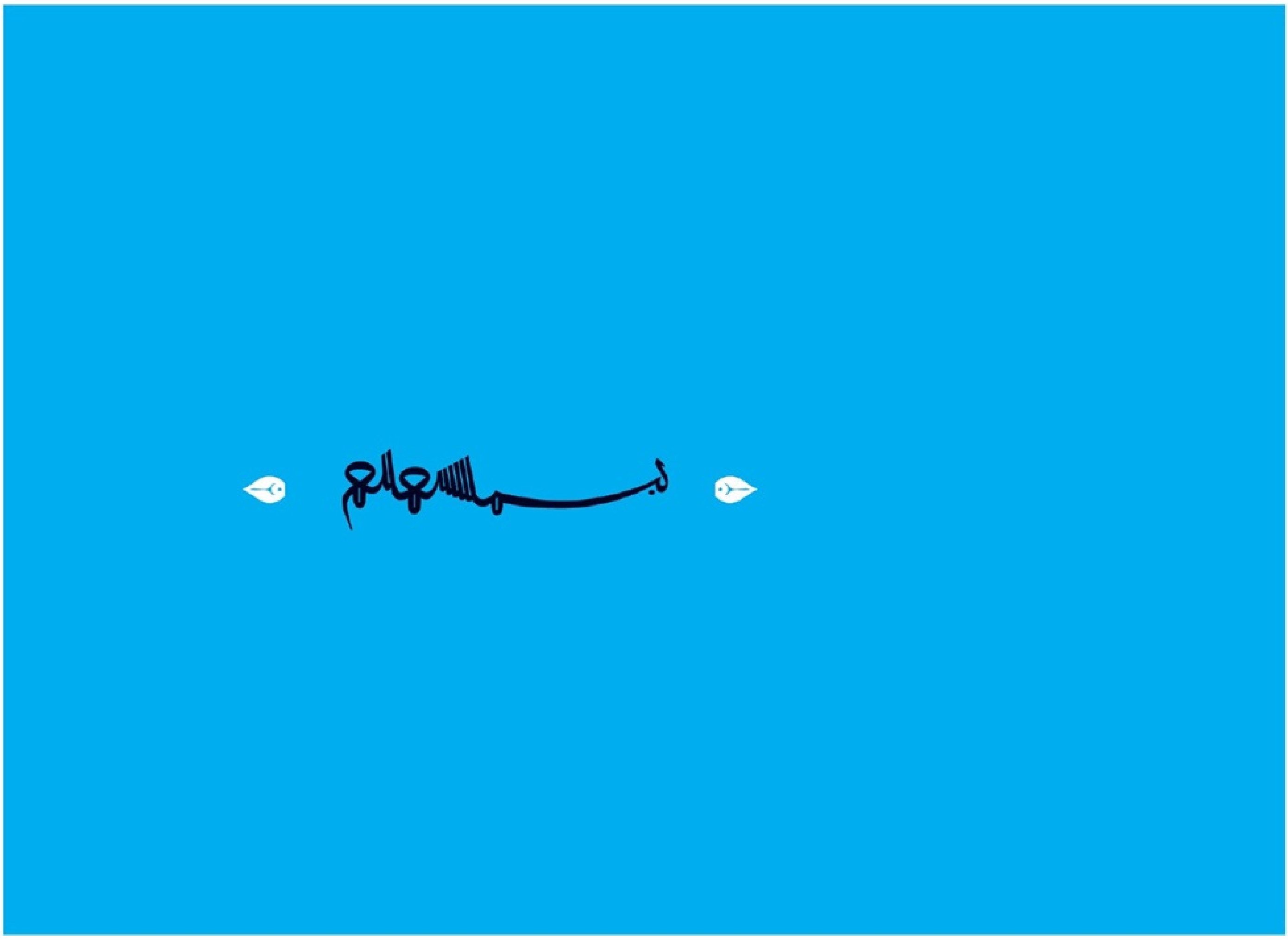
رده بندی دیویی : ۹۷/۳۴۲۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۲۸۹۶۶

مسافر و احکام او

ص:۱

تصویر

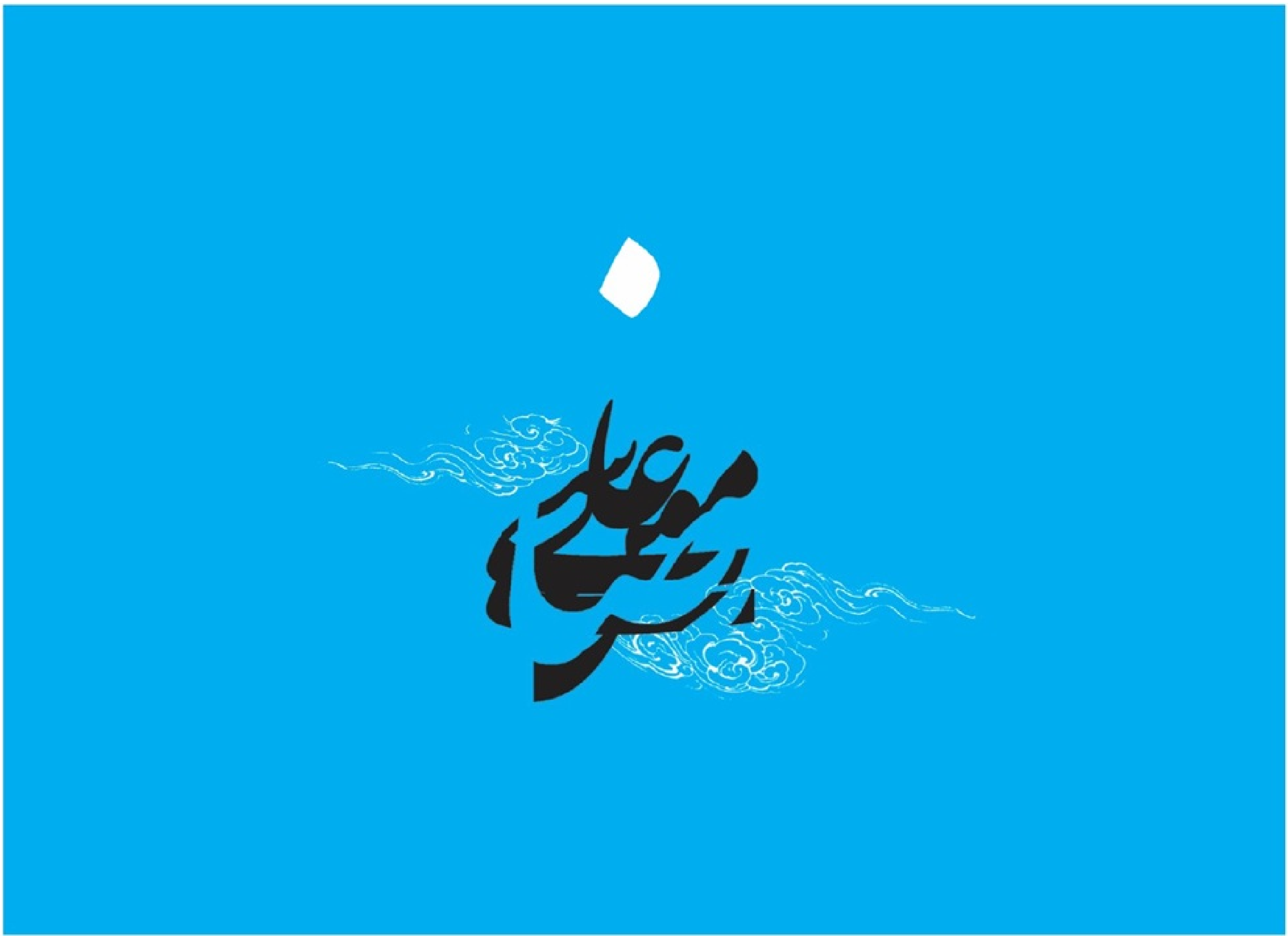
ص:۲

تصویر

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر

ص:۴۰

پیش از سفر

پیش از سفر و در آغاز آن، این کارها را مستحب است به امید ثواب انجام دهیم:

۱. طلب خیر و خوبی از خداوند در این سفر؛

۲. اطلاع دادن به دوستان و بستگان و حلالیت طلبیدن از آنان؛

۳. وصیت کردن، به خصوص درباب امور واجب؛

۴. انتخاب هم سفران مناسب و هم شأن، از نظر اخلاقی و اقتصادی؛

۵. انتخاب زمان مناسب برای سفر: در روزهای هفته، شنبه و پس از آن، سه شنبه و

پنج شنبه سفر مستحب است. روز جمعه، قبل از نمازجمعه، به سفررفتن مکروه است. اگر در سایر روزهای هفته لازم شد به سفر برود، صدقه بدهد و برود؛

۶. خواندن دعای سفر و آیات و سوره های قرآنی و دعاهای دیگری که وارد شده است: سوره های قدر، حمد، ناس، فلق و نیز آیت الکرسی؛

۷. صدقه دادن در آغاز سفر. بهتر است هنگام سوارشدن به وسیلۀ نقلیه صدقه بدهد؛

غسل کردن پیش از بیرون رفتن از خانه به قصد سفر.(۱)

در سفر

احکام و آداب سفر بسیار است و به تناسب افراد و مکان ها نیز احکام و آداب ویژه ای دارد.

ص:۶

۱- . العروهالوثقی، ج۲، کتاب الحج، فی آداب السفر، ص۱۱۴؛ سراج الشیعه فی آداب الشریعه، ص۲۵۵.

برخی از آن ها در بخش آداب زیارت و بخش های دیگرِ این کتاب خواهد آمد. گوشه ای از آن ها بدین شرح است:

مستحب است زادوتوشهٔ لازم و کافی به همراه داشته باشد؛

با هم سفران خود با اخلاق نیکو رفتار کند؛

در سفر، به افراد ضعیف و مریض کمک کند؛

به فقرا و مساکینِ محل، صدقه بدهد.

نماز مسافر

س: در چه صورتی نماز در مسافرت شکسته است؟

ج: درصورتی که مسافرت از هشت فرسخ شرعی که حدود ۴۵کیلومتر است، کمتر نباشد. بنابراین، زائرانی که از فاصلهٔ ۲۲.۵کیلومتر یا بیشتر به مشهد می آیند، چنانچه کمتر از ده روز

ص:۷

در مشهد می مانند یا نمی دانند چند روز خواهند ماند، نمازشان شکسته است.(۱)

قصد ده روز

س: اگر قصد داشته باشیم ده روز در مشهد بمانیم، اما بیشتر از ده روز ماندیم، ولی قصد نداریم ده روز دیگر هم بمانیم، در آن چند روزِ اضافه، نمازمان تمام است یا شکسته؟

ج: قصد ماندنِ ده روز به معنای حداقل ده روز است؛ بنابراین پس از ده روز، تا وقتی که از مشهد نرفته اید، باید نماز را تمام بخوانید و لازم نیست پس از آن، دوباره قصد ماندنِ ده روز دیگر داشته باشید. (۲)

۱- . توضیح المسائل مراجع، ص۶۸۳، نماز مسافر. به نظر آیت الله سیستانی، هشت فرسخِ شرعی حدود ۴۴کیلومتر است و به نظر آیت الله مکارم، حدود ۴۳کیلومتر.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۴۷.

س: خانمی که حداقل ده روز در مشهد می ماند، ولی چند روز اول یا آخرِ این ده روز را حائض است و نماز نمی خواند، آیا در مدت باقی مانده باید نماز را کامل بخواند یا شکسته؟

ج: باید نماز را کامل بخواند و لازم نیست تمام ده روز را پاک باشد. (۱)

س: به مشهد مقدس مشرّف شدیم. از ابتدا تصمیم داشتیم بیش از ده روز در آنجا بمانیم؛ لذا نمازمان را کامل خواندیم؛ ولی بعد از گذشت چند روز از اقامتمان، منصرف شدیم و تصمیم گرفتیم پیش از ده روز به وطن بازگردیم. تکلیف نماز ما در بقیهٔ روزها چیست؟ آیا شکسته بخوانیم یا تمام و آیا نمازهایی که در روزهای گذشته به طورکامل خواندیم، صحیح است؟

ج: نمازهای خوانده شده صحیح است. چون از اول تصمیمِ ماندنِ ده روز را داشته اید و با

۱- . العروه الوثقی، ج۲، ص۱۴۸، فی قواطع السفر، م۱۷.

همین قصد، نماز چهارركعتی خوانده اید، بعد از آن نیز باید نمازها را كامل بخوانید. (۱)

س: همراه اردوی دانشجویی به سفر زیارت حضرت علی بن موسی الرضا مشرّف ش--دم. بدون اینكه اختیار و اراده ای داشته باشم، می دانم بیش از ده روز در اینجا توقف داریم. تكلیف نمازم چیست؟

ج: نماز شما در مشهد كامل است؛ چون همین مقدار برای قصد ده روز كافی است. (۲)

س: استاد یا دانشجویی كه برای تحصیل یا تدریس از محل سكونت خود به دانشگاه تردّد دارد و طبق فتوای مرجع تقلیدش، نماز را در این سفرها تمام می خواند، اگر مسافرتی به غیر

ص:۱۰

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۴۲.
۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۳۵.

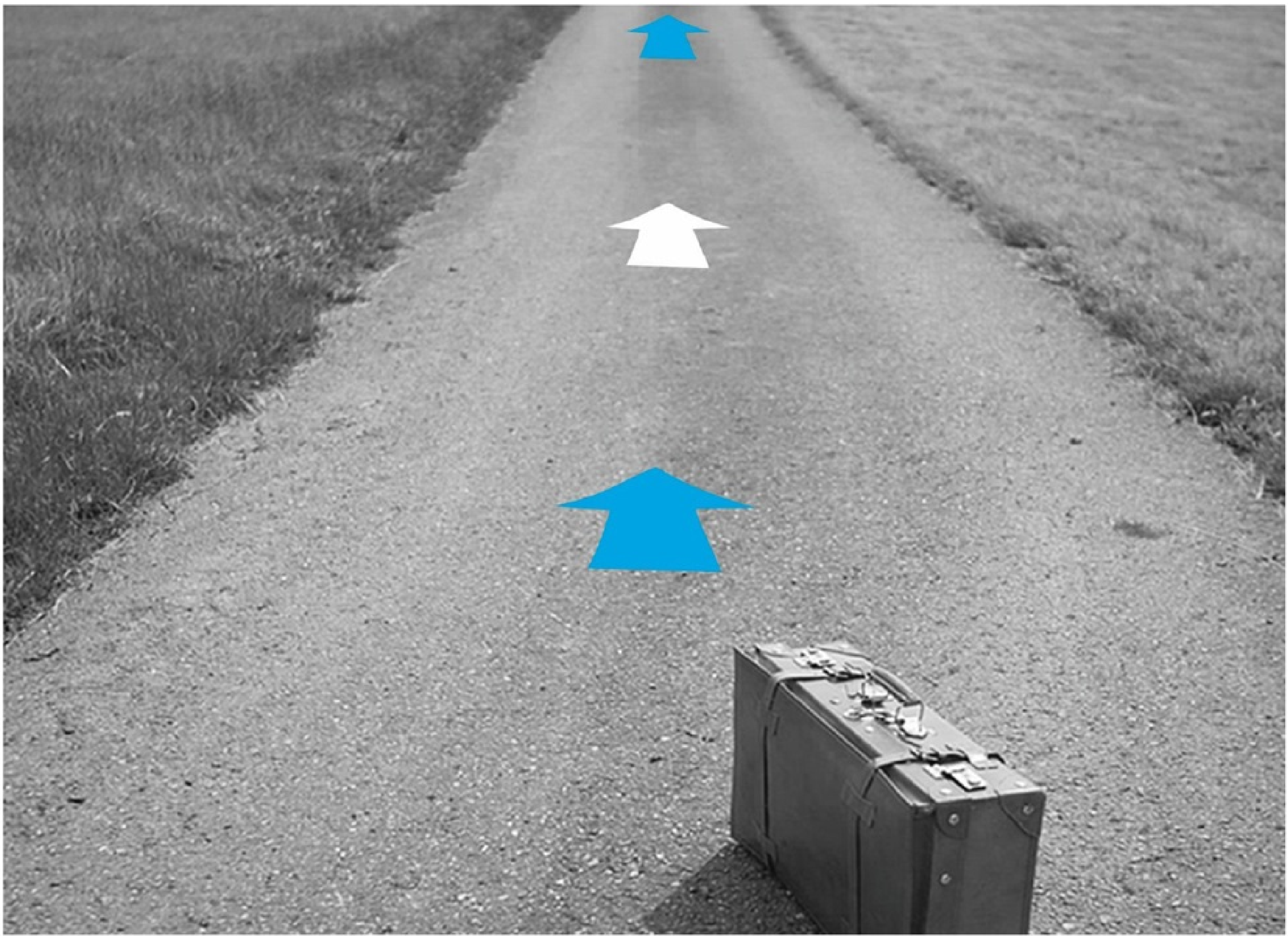
ِ محلّ درس، مثلاً به زیارت امام رضا برود، نمازش تمام است یا شکسته؟

ج: اگر مطابق فتوای مرجع تقلیدش، تنها در سفرهای شغلی باید نماز را تمام بخواند، در این سفر چون سفر شغلی نیست، اگر قصد ماندنِ ده روز در مشهد را نداشته باشد، باید نماز را شکسته بخواند و روزه صحیح نیست.(۱)

ص:۱۱

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۰۷.

تصویر

ص:۱۲

نیّت نماز مسافر

س: در مسافرت، نمازهای شکسته را به چه نیّتی باید بخوانیم؛ مثلاً ـ بگوییم چهار رکعت نمازظهر، یا دو رکعت نمازظهر، یا چهار رکعت نمازظهر شکسته یا...؟

ج: به زبان آوردن نیّت نماز لازم نیست. بنابراین، وقتی که مسافر برای خواندن نمازظهر یا عصر یا عشا به نماز می ایستد و تکبیر می گوید و به قصد قربت، نماز را دورکعتی می خواند، صحیح است؛ ولی اگر بخواهد نیّت را به زبان آورد، می تواند بگوید: «نمازظهر به جا می آورم، قربهالی الله» یا «دو رکعت نمازظهر به جا می آورم، قربهالی الله» یا «نمازظهر شکسته به جا می آورم، قربهالی الله.» (1)

ص:13

1- . توضیح المسائل مراجع، م943.

بیرون رفتن از محلّ قصد اقامه

س: بنا داریم با اردوی دانشجویی، بیش از ده روز به سفر زیارت حضرت علی بن موسی الرضا مشرّف شویم و گاهی، روزها به محل های اطرف سفر کنیم که از حدّ ترخص خارج است و فاصلهٔ آن ها تا اقامتگاه (مشهد مقدس) کمتر از چهار فرسخ شرعی است؛ مثل طرقبه. تکلیف نماز در هر دو جا چیست؟

ج: سؤال شما چهار فرض دارد:

۱. اگر تصمیم دارید پس از ده روز ماندن در مشهد، به اطراف (کمتر از چهار فرسخ) بروید و برگردید، نمازتان در هر دو جا کامل است؛

۲. اگر تصمیم دارید در بین ده روز بروید و برگردید، ولی زیاد طول نمی کشد، مثلاً

ص:۱۴

چندساعتی از یک روز(۱)، در این فرض نیز نماز شما در هر دو جا کامل است؛

۳. اگر بخواهید در بین ده روز بروید و برگردید و بیرون رفتن شما زیاد طول می کشد، در این فرض، قصد شما برای ماندن ده روز در مشهد صحیح نیست و در هر دو جا باید نماز را شکسته بخوانید.

۴. اگر از اول تصمیم به رفتن به اطراف را نداشتید و پس از خواندن حداقل یک نماز چهار رکعتی تصمیم به رفتن گرفتید، تا کمتر از چهار فرسخ اشکال ندارد، هر چند زیاد طول بکشد.(۲)

۱- . به فتوای امام خمینی(ره)، یکی دو ساعت، به فتوای آیت الله خامنه ای حدود شش ساعت، به فتوای آیت الله سیستانی تا نصف روز، به فتوای آیت الله مکارم اگر به اندازه ای دور نیست که جزو مسافرت محسوب شود، باید نماز را تمام بخواند؛ ولی اگر طوری است که جزو مسافرت محسوب می شود، باید تمام ده روز، نماز را شکسته بخواند. به فتوای آیت الله بهجت، چنانچه قسمت عمدهٔ روز را در محل اقامت باشد، کافی است و عرفاً قصد اقامت ده روز را در آنجا می کند و نماز تمام است. به فتوای آیت الله صافی، اگر از اول قصد بیرون رفتن از محل اقامت و توابع آن را داشته باشد، باید نماز را شکسته بخواند.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۳۸و۱۳۴۹.

مسافرت زن بدون اجازۀ شوهر

س: اگر زن بدون اجازۀ شوهرش به مسافرت برود، تکلیف چیست؟

ج: اگر سفر واجب نباشد و شوهر اجازه ندهد، سفر او معصیت است و باید نماز را کامل بخواند. (۱)

مسافرت فرزند بدون اجازۀ والدین

س: اگر فرزند بدون اجازۀ پدر و مادرش مسافرت کند، تکلیف نمازش چیست؟

ج: در سفر فرزند، اجازۀ پدر و مادر شرط نیست و اگر به سفر برود، نمازش شکسته است؛ ولی اگر سفر واجب نباشد و پدر یا مادر، او را از رفتن به این سفر نهی کنند یا سفر او موجب

۱- . توضیح المسائل، نماز مسافر، شرط پنجم.

اذیت وآزار والدین(۱) باشد، سفر معصیت است و باید نماز را کامل بخواند. (۲)

نماز قضا در سفر

س: اگر در مسافرت بخواهیم نماز قضا بخوانیم، با اینکه نمازهای چهاررکعتیِ ما شکسته است، باید کامل بخوانیم یا شکسته؟ در کل، آیا می توانیم در مسافرت نماز قضا بخوانیم؟

ج: نمازهایی را که در غیر سفر قضا شده است، باید به طورکامل خواند و اگر در سفر قضا شده باشد، به صورت شکسته. در سفر، هرچند ده روز نمانید، می توانید قضای نمازهای چهاررکعتی را به جا آورید. (۳)

۱- . به فتوای آیت الله سیستانی اگر آزار و اذیت والدین ناشی از شفقت و مهربانی مادر به فرزندشان باشد.

۲- . توضیح المسائل مراجع، نماز مسافر، شرط پنجم و م۱۲۹۵.

۳- . توضیح المسائل مراجع، م۱۳۶۸ و تحریرالوسیله، ج۱، ص۲۲۴، م۵.

تصویر

ص:۱۸

س: اگر در مسافرت، نمازهای چهاررکعتی قضا شود و بخواهیم در وطن قضای آن را بخوانیم، تکلیف چیست؟

ج: باید شکسته بخوانید. (۱)

پیش از ظهر، به سفررفتن

س: کسی که پیش از ظهر به مسافرت برود، روزهٔ او چه حکمی دارد؟

ج: روزهٔ او صحیح نیست؛ اما اگر تا اذان ظهر در وطن یا جایی که نمازش تمام است بماند و بعدازظهر حرکت کند، روزهٔ آن روز صحیح است. (۲)

ص:۱۹

۱- . تحریرالوسیله، ج۱، ص۲۲۴، م۵؛ توضیح المسائل مراجع، م۱۳۶۸.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۷۲۱.

نذر روزه در سفر

س: کسی که در ماه رمضان در سفر است، آیا می تواند نذر کند و روزه بگیرد؟

ج: صحیح نیست. فرق ندارد که نذر کند روزۀ ماه رمضان را بگیرد یا روزۀ دیگری را.(۱)

س: آیـا می توانیم نـذر کنیم در مسافرت روزه بگیریم؟ آیا حتماً بایـد پیش از مسافرت نـذر کنیم یا در زمانی که در سـفر هستیم نیز می توانیم نذر کنیم؟

ج: نذر روزۀ ماه رمضان و قضای آن در سـفر، صحیح نیست؛ ولی اگر بخواهد روزۀ مستحب را نذر کند که در سفر به جا آورد، چنانچه روزۀ واجب برعهده نداشـته باشد، اِشـکال ندارد. بنابراین، کسـی که روزۀ قضا دارد، اگر نذر کند در سفر روزه بگیرد، صحیح نیست. نذر باید پیش از سفر باشد؛ یعنی قبل از رفتن به سفر نذر کند که در این مسافرت روزه می گیرم یا نذر کند

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۷۱۷.

فلان روز را روزه می گیرم؛ چه مسافر باشم یا نباشم. (۱)

سفر برای فرار از روزه

س: آیا در ماه رمضان برای فرار از روزه مسافرت رفتن اِشکال ندارد؟

ج: کراهت دارد. (۲)

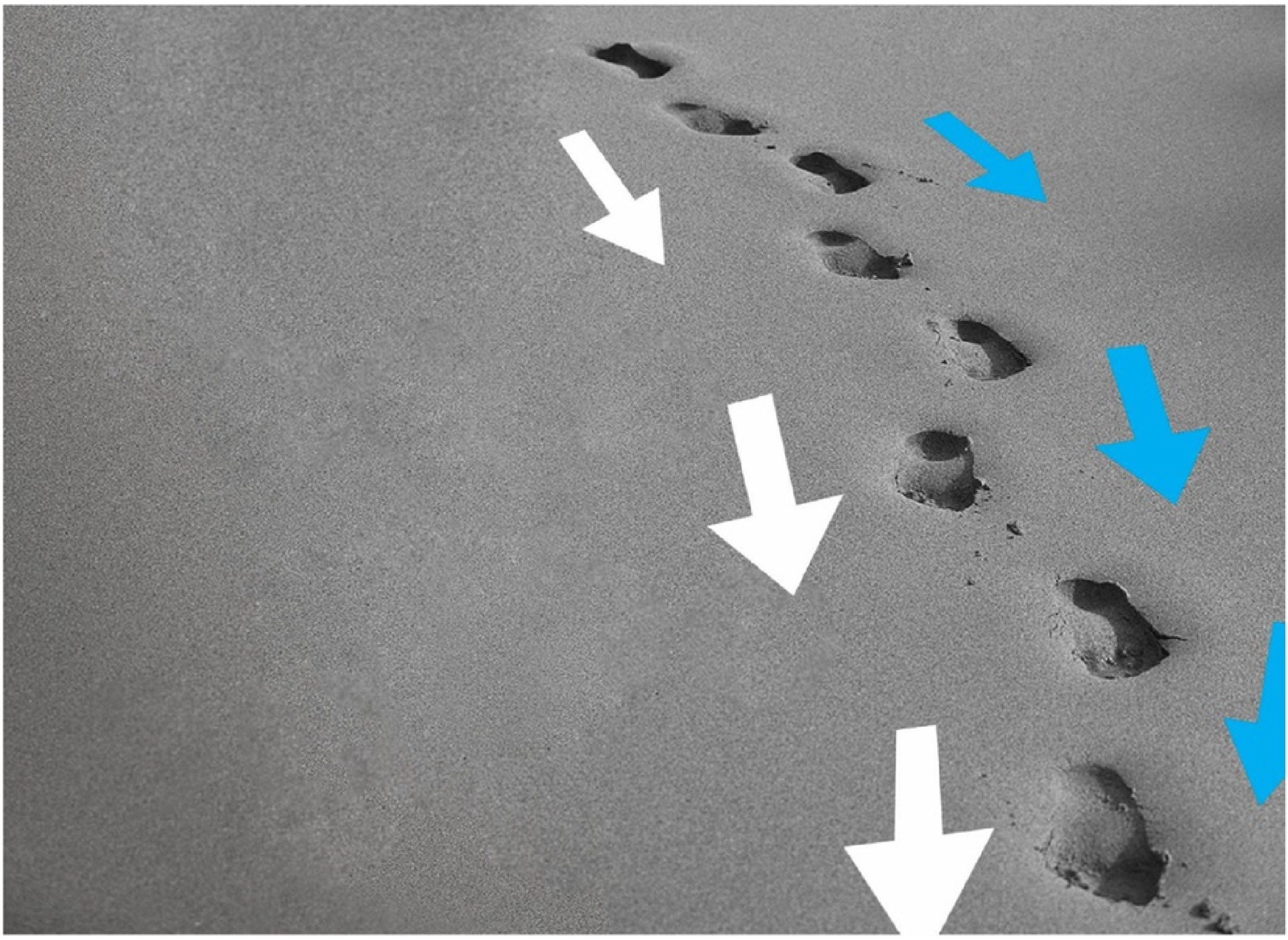
روزهٔ قضا در سفر

س: در سفر به مشهد مقدس، تصمیم داریم تعدادی از روزه های قضای ماه رمضان را به جا

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۷۱۷؛ استفتاءات، جلد ۱، ص۳۳۶، س۹۷؛ به فتوای آیات عظام شبیری زنجانی و بهجت و سیستانی نذر روزه در سفر هم صحیح است و لازم نیست پیش از سفر نذر کند و به فتوای آیات عظام خامنه ای و سیستانی چنانچه روزهٔ قضای ماه رمضان بر عهدهٔ او باشد، روزهٔ مستحب صحیح نیست و چنانچه روزهٔ واجب دیگر، مثل روزهٔ کفاره و نذری بر عهدهٔ او باشد، روزهٔ مستحب، صحیح است.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۷۱۵.

تصویر

ص:۲۲

آوریم. آیا مسافر می تواند روزهٔ قضا بگیرد؟

ج: اگر کمتر از ده روز می مانید و نماز را شکسته می خوانید، روزهٔ قضا هم صحیح نیست. (۱)

نماز جماعت

س: آیا نماز قضا را می توانیم به جماعت بخوانیم؛ مثلاً در مشهد مسافر هستیم و نمازمان سرِ دو رکعت تمام می شود. در دو رکعت بعد، می توانیم نماز قضا اقتدا کنیم؟ یا اگر دو نماز را با نماز اول امام جماعت خواندیم، در نماز دوم، می توانیم یک نماز قضا اقتدا کنیم؟

ج: اِشکال ندارد و در هر دو صورت، می توانید نماز قضا اقتدا کنید. (۲)

س: آیا نماز قضای ما باید با نماز امام جماعت متّحد باشد؟ مثلاً اگر امام جماعت نماز عصر را

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۷۱۴.
۲- . العروه الوثقی، ج۱، ص۷۶۵، فصلٌ فی الجماعه، م۳.

می خواند، فقط نماز قضای عصر را می توانیم به او اقتدا کنیم یا نمازهای دیگر هم اِشکال ندارد؟

ج: در فرض سؤال، لزومی ندارد نماز امام و مأموم متّحد باشد و نماز قضای دیگر را نیز می توانید اقتدا کنید.(۱)

س: اگر مطمئن نباشیم نمازمان قضا شده است یا نه، آیا می توانیم ازباب احتیاط، نماز قضا

بخوانیم و آیا نماز قضای احتیاطی را هم می توانیم به امام جماعت اقتدا کنیم؟

ج: اِشکال ندارد و به جماعت خواندنِ آن نیز صحیح است؛ ولی امام جماعت باید نمازش ادا یا قضای قطعی باشد، یا اگر احتیاطاً نماز قضا بجا می آ ورد، بایـد مورد احتیاطش با مأموم یکی باشـد، مثلاً شک دارنـد نماز را در وقت خوانـده انـد یا نه و احتیاطاً قضای آن را بجا می آورند.(۲)

۱- . همان و تحریرالوسیله، ج۱، القول فی صلاه القضاء، م۱۵.

۲- . همان و استفتاء.

ایستادن مسافر در صف اول جماعت

س: اگر در مشهد مسافر باشیم و قصد ماندنِ ده روز نداشته باشیم و نماز را شکسته می خوانیم، آیا می توانیم در صف اول جماعت، به نماز بایستیم؟

ج: اگر سرِ دو رکعت سلام بدهید و به جهت فُرادا شدن نماز شما، فاصلهٔ افراد در صفوف جماعت زیاد بشود، اتصال افرادی که بعد از شما در صف اول ایستاده اند، قطع و نمازشان فُرادا می شود؛ ازاین رو توصیه می کنند در صف اول نایستید. (۱)

قطع اتصال صفوف جماعت

س: اگر عده ای از مسافران که در صف نمازجماعت ایستاده اند، سرِ دو رکعت سلام بدهند

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۴۳۵و۱۴۳۶و۱۴۳۸.

و اتصال صفوف جماعت قطع شود، وظیفهٔ ما در نمازجماعت چیست؟

ج: اگر اتصال قطع شود، به این معنی که از هیچ سمت، نه از صف جلو و نه از سمت راست یا چپ، اتصال نداشته باشید، نماز شما فُرادا می شود و بعد از آن را باید خودتان به نیّت فُرادا ادامه دهید. (۱)

اقتدای مسافر به حاضر

س: در رساله های توضیح المسائل آمده است، اقتدای مسافر به حاضر و برعکس، مکروه است. بر فرض که ما در مشهد مسافر باشیم، بهتر است نماز را فُرادا بخوانیم یا در نمازجماعت شرکت کنیم؟

ص:۲۶

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۴۳۸. به فتوای آیات عظام خویی، تبریزی، شبیری زنجانی و اراکی، اگر کسانی که نمازشان تمام شده است، فوراً برای نماز دیگری به امام اقتدا کنند، جماعت صفِ بعد صحیح است.

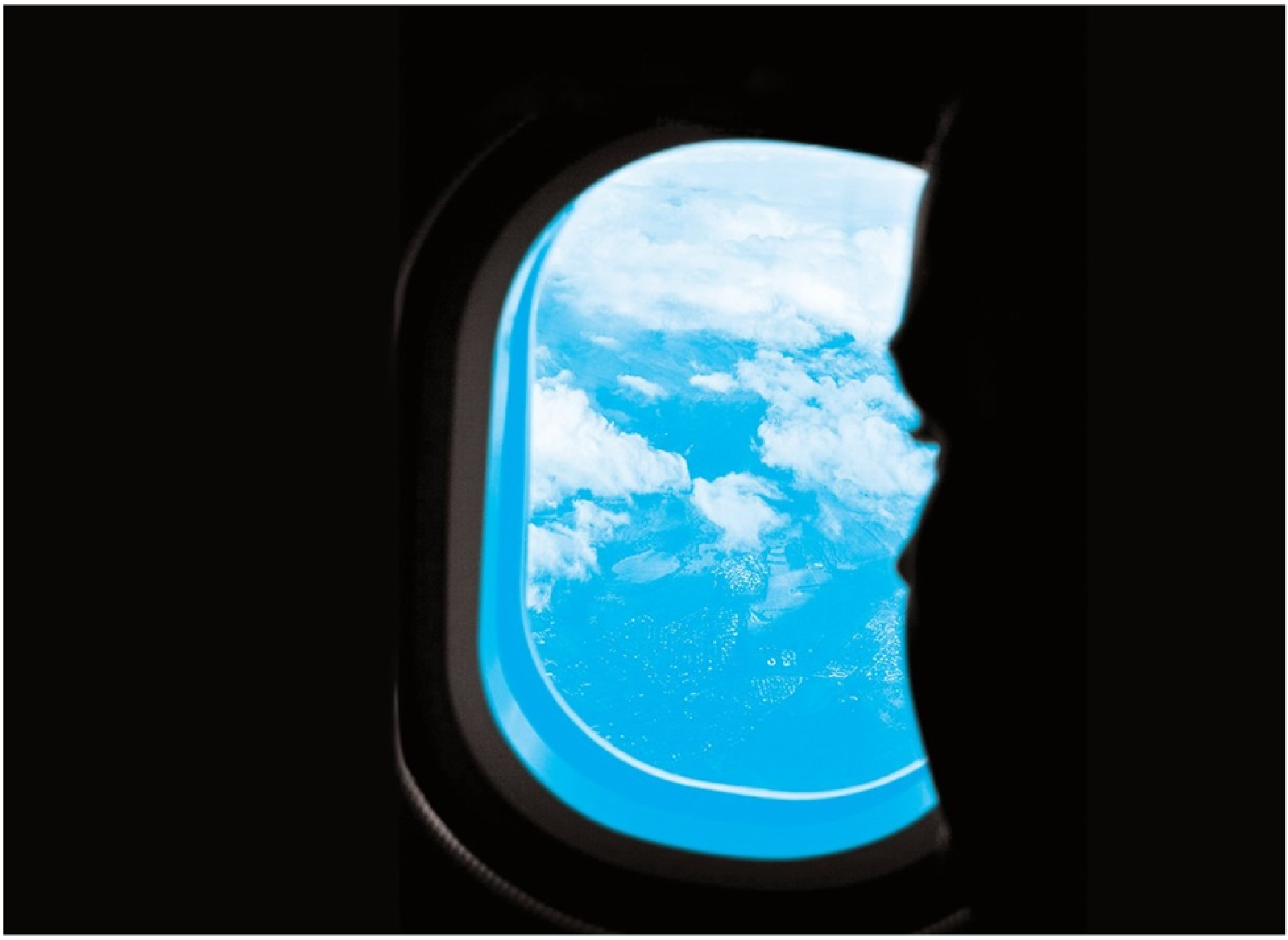
ج: مسافری که نماز را شکسته می خوانـد، اگر به امام جماعتی که نماز را تمام می خوانـد اقتدا کند، ثوابش از نمازجماعتی که هر دو (امام و مأموم) نمازشان تمام یا هر دو شکسته باشد، کمتر است و کراهت در اینجا به همین معنی است. ولی باز در این فرض هم ثواب نمازجماعت از نماز فُرادا بیشتر است. پس، بهتر است در نمازجماعت شرکت کنید. (۱)

اقتدای نماز قضا به اَدا

س: اگر مسافر باشیم و در نمازجماعت، سرِ دو رکعت سلام بدهیم و نمازمان تمام شود، آیا در دو رکعت بعدی نماز امام جماعت، حتماً باید یک نماز دورکعتی اقتدا کنیم؟ یا می توانیم

۱- . استفتائات، امام خمینی، ج۱، ص۲۵، س۴۶۸؛ العروه الوثقی، ج۱، فصل فی الجماعه و مکروهاتها، السادس.

تصویر

ص:۲۸

مثلاً نماز چهاررکعتیِ ادا یا قضا اقتدا کنیم و بقیهٔ آن را خودمان فُرادا بخوانیم؟

ج: هر دو صورت، اِشکال نـدارد و لزومی نـدارد حتماً نماز دورکعتی اقتـدا کنید و وقتی که نمازجماعت تمام شد، باقی ماندهٔ نماز را فُرادا می خوانید و صحیح است. (۱)

زیارت

س: بوسیدن درگاه حرم و آستان مقدس و سجده روبه روی قبر مطهر، چه حکمی دارد؟

ج: بوسیدن در و درگاه حرم اِشکال ندارد؛ ولی سجده کردن درمقابل ضریح و قبر مطهر، جایز نیست؛ مگر سجدهٔ شکر خدا، به جهت توفیق این زیارت. (۲)

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۱۴۰۹.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۱۰۹۰.

نمازخواندن با غسل زیارت

س: آیا با غسل زیارت می توانیم نماز بخوانیم یا باید وضو هم بگیریم؟

ج: نمی توان نماز خواند و باید وضو هم گرفت. (۱)

وضوگرفتن با آب های مخصوص نوشیدن

س: وضوگرفتن از آب سردکن های داخل صحن ها که مخصوص نوشیدن است، برای نماز یا زیارت، چه حکمی دارد؟

ج: باطل است. چون آب وضو باید مباح باشد(۲) و این آب ها ویژهٔ نوشیدن است، نه وضوگرفتن.

ص:۳۰

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۳۹۱. به فتوای آیت الله مکارم، با همین غسل می توان نماز خواند و نیاز به وضو ندارد؛ ولی به فتوای سایر مراجع وضو هم باید بگیرد.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۲۶۵ و تحریرالوسیله، ج۱، فی شرایط الوضوء، ص۲۶، م۶.

وضوگرفتن از آب مسجد و نمازخواندن در جای دیگر

س: آیا می توان از آب حوض مسجد گوهرشاد یا شیرهای آبِ داخل آن وضو بگیریم و به حرم و زیارت و نماز برویم؟

ج: اِشکال ندارد؛ ولی اگر وضوخانه یا حوض مسجدی وقف نمازگزارانِ همان مسجد باشد، نمی توان در آنجا وضو گرفت و جای دیگر نماز خواند.

س: اگر برای رفتن به حرم مطهر و زیارت، وضو گرفته باشیم، آیا می توانیم با همان وضو نماز بخوانیم یا مجدداً باید وضو بگیریم؟

ج: تا زمانی که وضو باطل نشده است، نمازخواندن و انجام دادن سایر کارهایی که نیاز به

طهارت دارد، با همان وضو منعی ندارد. (۱)

ورود جُنُب و حائض به حرم

س: جُنُب و حائض تا کدام قسمت از صحن ها و رواق ها و حرم مطهر امام رضا و مسجد گوهرشاد می توانند وارد شود؟

ج: واردشدن و عبور از مسجد و حرم مطهر به طوری که از یک در، وارد و از درِ دیگر، بیرون رود، اِشکال ندارد؛ ولی توقف در مسجد و بنابر احتیاط واجب در حرم امام رضا جایز نیست. البته توقف در صحن ها و رواق ها اِشکال ندارد.(۲) یادآوری می کنیم، صحن مسجد گوهرشاد نیز حکم مسجد را دارد و اطراف ضریح مطهر امام رضا زیرِ گنبد و به فتوای برخی از فقها، رواق های

۱- . استفتائات، امام خمینی، ج ۱، ص۴۵و۴۶، س۷۳ تا ۷۵.

۲- . تحریرالوسیله، ج ۱، القول فی احکام الجُنُب، ص۳۸و۳۹ و توضیح المسائل مراجع، م۳۵۵و ۴۵۰.

متصل به زیرِ گنبد، حکم حرم را دارد و جُنُب و حائض در آن قسمت نباید توقف کند. (۱)

س: توقف جُنُب در حسینیه ها و حرم امام زاده ها و اصحاب امام رضا، مثل خواجه اباصلت، چه حکمی دارد؟

ج: اِشکال ندارد. (۲)

س: اگر جُنُب یا حائض از سرِ ناآگاهی یا فراموشی، داخل مسجد یا حرم امام معصوم شود، آیا گناه کرده است؟ تکلیفش چیست؟

ج: همین که متوجه شد، باید از مسجد یا حرم بیرون برود و اگر به سبب فراموشی باشد، گناه نکرده است؛ ولی اگر به جهت ندانستن مسئله باشد و در یادگرفتن مسئله کوتاهی کرده باشد، گناهکار است. (۳)

۱- . به فتوای آیت الله بهجت بلکه عبور نیز نکند و همچنین در رواق ها به فتوای آیات عظام گلپایگانی و صافی، احتیاط واجب، نرفتن است؛ گرچه از یک در وارد و از در دیگر خارج شود.
۲- . العروه الوثقی ، ج۱، ص۲۸۸، م۳؛ استفتائات، امام خمینی، ج۲، ص۳۴۳.
۳- . استفتاء

س: اگر جوانی در مسجد یا حرم امام رضا خوابش ببرد و در خواب جُنُب شود، تکلیفش چیست؟

ج: باید فوراً از مسجد یا حرم بیرون برود. (۱)

س: زن در حالت استحاضه، آیا می تواند به مسجد یا حرم امام رضا برود و توقف او در این مکان ها چه حکمی دارد؟

ج: زن مستحاضه می تواند به مسجد یا حرم برود و در آنجا توقف کند؛ حتی مستحاضهٔ متوسطه و کثیره. (۲) ولی اگر غسل هایی را که برای نماز وارد شده انجام نداده است، احتیاط

مستحب است در مسجد و حرم توقف نکند.(۳)

س: کسی که به علت بیماری، کنترل ادرار ندارد، آیا می تواند با بدن و لباس نجس به اماکن

ص:۳۴

۱- . تحریرالوسیله، ج۱، القول فی احکام الجنب، ص۳۸و۳۹.
۲- . به فتوای آیات عظام گلپایگانی و اراکی و صافی، برای توقف در مسجد و حرم باید غسل های واجب خود را انجام داده باشد.
۳- . تحریرالوسیله، ج۱، فصل فی الاستحاضه، ص۵۹، م۸.

متبرّک زیارتی و حرم وارد شود؟

ج: اگر بی احترامی به آن مکان مقدس نباشد و سبب نجس شدن مسجد یا حرم امام نشود، اِشکال ندارد.(۱)

مَسّ اسمای مقدس

س: آیا کلمهٔ «رضا» که لقب امام هشتم است، حکم نام آن حضرت را دارد و نباید بدون وضو آن را لمس کرد؟

ج: بنابر احتیاط، جایز نیست. (۲)

س: آیا کلماتی مثل «رضوی» و «علوی» و مانند آن که منسوب به امام رضا و امام علی

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۹۰۰.

۲- . مناسک حج محشی، ص۵۵۶، س۱۸؛ به فتوای آیات عظام سیستانی و نوری همدانی احتیاط مستحب است، بدون وضو لمس نکنند.

است و درحال حاضر، برخی از مؤسسات یا کالاها به همین نام اسم گذاری شده است، حکم نام مبارک امام را دارد و احترام آن واجب است؟

ج: حکم نام امام را ندارد؛ ولی بی احترامی به آن، اگر به نحوی بی احترامی به امام محسوب شود، جایز نیست. (۱)

بُردن مهر و قرآن حرم

س: بُردن مُهر یا قرآن یا کتاب دعا از حرم مطهر برای تبرّک یا گرونگه داشتن برای برآمدن حاجت، چه حکمی دارد؟

ج: بُردن مُهر و قرآن و کتاب های دعای حرم و مسجد جایز نیست و چنانچه کسی عمداً یا سهواً برده باشد، باید به جای آن برگرداند. (۲)

ص:۳۶

۱- . العروه الوثقی، ج۱، ص۱۹۰، فی غایات الوضوء، م۹ و استفتاء.

۲- . استفتائات، امام خمینی، ج۲، ص۳۴۵، س۲۶.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹